

Гуманітарна і політична безпека держави

УДК 351

Аулін Олександр Анатолійович

*кандидат філософських наук,
президент Громадської організації
"Український центр ісламознавства"*

Аулин Александр Анатольевич

*кандидат философских наук,
президент Общественной организации
"Украинский центр исламоведения"*

Aulin Alexander

*Candidate of Philosophical Sciences,
President of the Social Organization
"Ukrainian Center of Islamic Studies"*

**СФЕРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ОБ'ЄКТ АТАК
МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ
СФЕРА ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ КАК ОБЪЕКТ
АТАК МЕЖДУНАРОДНОГО ТЕРРОРИЗМА: ПРИЧИНЫ И
СЛЕДСТВИЯ
SPHERE OF PUBLIC ADMINISTRATION AS AN OBJECT OF
ATTACKS OF INTERNATIONAL TERRORISM: CAUSES AND
CONSEQUENCES**

***Анотація.** У статті досліджуються сутнісні риси міжнародного тероризму. Пропонується авторська дефініція цього феномена. Показано, що сучасний міжнародний тероризм використовує загрозу насильства для досягнення політичних змін локального або світового рівня. Головною метою прямого або опосередкованого впливу з боку терористів найчастіше стають*

державні органи, від яких залежить виконання тих чи інших дій силовими, політичними, фінансовими або іншими інститутами держави. Важливим атрибутом сучасного тероризму є його підтримка з боку іноземних держав або наднаціональних організацій. В умовах глобалізації міжнародним тероризмом ефективно використовуються маніпуляції в ЗМІ, для здійснення потужного інформаційно-психологічного впливу на цільові аудиторії. Доведено, що на найближчу перспективу сфера державного управління як і раніше буде залишатися одним з найважливіших об'єктів впливу з боку міжнародного тероризму. Зберігатиметься тенденція щодо застосування терористами новітніх технологій та наукових розробок для розширення власної активності в кіберпросторі. Лідери міжнародного тероризму продовжуватимуть використовувати для розповсюдження свого впливу міграційні процеси, викликані бойовими діями на Близькому Сході, у Північній Африці та інших гарячих точках. Посилюватимуться контакти терористів і організованої злочинності. Найбільші терористичні загрози походитимуть від рухів ісламістів, які будуть чинити психологічний та політичний тиск на органи державної влади. Україна як і раніше буде залишатися транзитною країною, на території якої зазвичай не здійснюються терористичні акції. Подібний стан країни, територія якої використовується для транзиту радикальних ісламістів, контрабанди зброї і лікування ісламістських бойовиків, веде до серйозних репутаційних втрат, завдаючи шкоди позитивному міжнародному іміджу державної політики, яку проводить офіційний Київ.

Ключові слова: державне управління, міжнародний тероризм, державна безпека, організований криміналітет, терористичні атаки, державне управління.

Анотація. В статіе исследуются сущностные черты международного терроризма. Предлагается авторская дефиниция этого

феномена. Показано, что современный международный терроризм использует угрозу насилия для достижения политических изменений локального или мирового уровня. Главной целью прямого или опосредованного влияния со стороны террористов чаще всего становятся государственные органы, от которых зависит выполнение тех или иных действий силовыми, политическими, финансовыми или другими институтами государства. Важным атрибутом современного терроризма является его поддержка со стороны иностранных государств или наднациональных организаций. В условиях глобализации международным терроризмом эффективно используются манипуляции в СМИ, для осуществления мощного информационно-психологического воздействия на целевые аудитории. Доказано, что на ближайшую перспективу сфера государственного управления по-прежнему будет оставаться одним из важнейших объектов воздействия со стороны международного терроризма. Сохранится тенденция по применению террористами новейших технологий и научных разработок для расширения собственной активности в киберпространстве. Лидеры международного терроризма будут продолжать использовать для распространения своего влияния миграционные процессы, вызванные боевыми действиями на Ближнем Востоке, Северной Африке и других горячих точках. Усиливаются контакты террористов и организованной преступности. Крупнейшие террористические угрозы исходят от движений исламистов, которые будут оказывать психологическое давление на местные органы государственной власти. Украина по-прежнему будет оставаться транзитной страной, на территории которой обычно не ведутся боевые действия и не осуществляются террористические акты. Подобное положение страны, территория которой используется для транзита радикальных исламистов, контрабанды оружия и лечения исламистских боевиков, ведет к серьезным

репутационным потерям для международного имиджа государственной политики, которую проводит официальный Киев.

Ключевые слова: государственное управление, международный терроризм, государственная безопасность, организованный криминалитет, террористические атаки, государственное управление.

Summary. The article explores the essential features of international terrorism. The author's definition of this phenomenon is proposed. It is shown that modern international terrorism uses the threat of violence to achieve political changes at the local or world level. The main goal of direct or indirect influence on the part of terrorists is most often state bodies, on which the performance of certain actions by force, political, financial or other state institutions depends. An important attribute of modern terrorism is its support from foreign states or supranational organizations. In the context of globalization by international terrorism, manipulations in the media are effectively used to implement a powerful informational and psychological impact on target audiences. It is proved that in the near future, the public administration will continue to be one of the most important targets of influence from international terrorism. The tendency for terrorists to use the latest technologies and scientific developments to expand their own activity in cyberspace will continue. The leaders of international terrorism will continue to use the migration processes caused by hostilities in the Middle East, North Africa and other hot spots to spread their influence. Strengthen contacts of terrorists and organized crime. The biggest terrorist threats come from Islamist movements that will exert psychological pressure on local government bodies. Ukraine will continue to be a transit country in the territory of which usually no military operations are carried out and terrorist acts are not carried out. Such countries are mainly used for the transit of radical Islamists, arms smuggling and the treatment of Islamic militants. Such

a "transitory" state of the country leads to serious reputational losses, damaging the positive international image of state policy pursued by official Kiev.

Key words: *public administration, international terrorism, state security, organized crime, terrorist attacks, public administration.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах міжнародний тероризм (далі МТ) є одним з основних світових трендів. В останні десятиліття ХХ століття спостерігалася тенденція до інтенсивного розвитку терористичної інфраструктури в різних країнах світу. Значно збільшилася кількість терористичних актів. Формувалися світові мережі терористичних організацій. І в кінці кінців міжнародне співтовариство опинилося під загрозою «Ісламської держави» - міжнародного терористичного інтернаціоналу, який намагався наділити свою діяльність атрибутами справжньої держави – територією, законодавством, армією тощо. Генезис феномену міжнародного тероризму сьогодні становить неабияку актуальність для більшості країн світу. У XVIII ст. тероризм складав основу державної політики яacobінського уряду Першої республіки, в XIX ст. підривав політичну стабільність у Російській імперії, у XX став одним із чинників, які спричинили Першу світову і не запинили Другу світову війну¹. У другій половині ХХ ст. ідеологічні мотиви ірландських, німецьких та італійських терористів доповнювалися баскським та іншими видами сепаратизму. У цей час на тлі світового національно-визвольного руху починають з'являтися й розвиватися ісламістські терористичні організації, які після закінчення Афганської і Холодної війн поступово стають

¹ Йдеться про вбивство у 1914 р. сербським націоналістом Гаврилом Принципом австро-угорського ерцгерцога Фердинанда з метою спровокувати війну Австрії проти Сербії, а також про замах хорватських націоналістів у 1934 р. на югославського короля Олександра I та прем'єр-міністра Франції Луї Барту в Марселі, які зустрічалися для обговорення питання щодо формування нової європейської системи безпеки з використанням структур «Середземноморської Антанти» і військово-політичних можливостей СРСР.

головними суб'єктами сучасного міжнародного тероризму. Об'єктами терористичних атак неодноразово становилися органи влади, дипломатичні представництва, релігійні організації, військові об'єкти, пасажирські літаки й океанські лайнери, готелі в міжнародних рекреаційних зонах, університети і школи тощо. При цьому однак всі ці атаки мали або пряму, або опосередковану спрямованість проти органів державної влади, щоб здійснити політичний тиск на них і досягнути цілей терористів, створюючи серйозні проблеми у сфері національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти, пов'язані з терористичною діяльністю, а також зі сферою державного управління і національної безпеки вивчали такі зарубіжні та українські вчені як В. Бебик [17], В. Вакулич [3], П. Вальдман [4], М. Дмитренко [17], С. Зінько, А. Картала [1], В. Куйбіда [17], С. Маделик [9], Г. Почепцов [17], Б. Хоффман [16] та інші. Проте, на жаль, проблема атак міжнародного тероризму на органи державного управління як на основний об'єкт впливу залишився поза їх увагою.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз причин вибору міжнародним тероризмом органів державного управління як головного об'єкта атак. З'ясування наслідків від терористичної активності у згаданій сфері в сучасних умовах та прогнозування головних тенденцій розвитку ситуації.

Виклад основного матеріалу. Щоб відповісти на запитання «чому органи державного управління найчастіше становляться кінцевим об'єктом атак з боку міжнародного тероризму?» доцільно спочатку розглянути сутність самого феномену. В Законі України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 року № 638-IV визначено, що «міжнародний тероризм - здійснювані у світовому чи регіональному масштабі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих держав, з метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні

насильницькі діяння, пов'язані з викраденням, захопленням, вбивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народногосподарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою застосування ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження» [8]. На жаль, у цьому законі не визначені цілі міжнародного тероризму, що в певній мірі ускладнює його застосування для аналізу проявів МТ. Водночас в Кримінальному кодексі України містяться певні положення, що можуть розглядатися у контексті нашого дослідження як свого роду доповнення до тексту закону № 638-IV.

Так, стаття № 258 ККУ визначає терористичний акт як застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, міжнародними організаціями, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою. В ККУ мета терористичних дій виписана відносно детально, крім того серед об'єктів терористичних актів називаються у першу чергу органи державної влади України. Це підтверджує нашу гіпотезу відносно того, що на сферу державного управління спрямовані основні зусилля терористичної діяльності.

Складність у визначенні поняття МТ відмітив відомий американський аналітик Б. Хоффман. На його погляд, сьогодні не можна надати універсальну дефініцію тероризму, тому слід сконцентрувати зусилля на

виокремленні основних атрибутів цього феномену. За Хоффманом тероризм:

- виключно політичний у своїх цілях і мотивах;
- насильницький або такий, що загрожує насильством;
- призначений для надання тривалого психологічного впливу, а не тільки знищення конкретної жертви або об'єкта;
- здійснюється організацією, в якій є ланцюг управління або конспіративна осередкова структура, чиї представники не носять уніформу або відзнаки;
- здійснюється національною групою або недержавним утворенням.

Додатково дослідник наводить такі характеристики тероризму як кількість бійців, набагато менша ніж в армійських і поліцейських підрозділах (але це жодним чином не стосується ІДІЛ). Експерт звертає увагу на різницю між організованою злочинністю і тероризмом, а також між революційно-визвольними змаганнями, що супроводжуються захопленням певної території, та терористичними, навіть досить великими, акціями [16, с. 47-48]. Оцінки американського аналітика близькі соціологу з ФРН П. Вальдманну. "Тероризм - найкраща стратегія насильства для відносно слабких груп. Терористичні організації недостатньо сильні, щоб захопити частину національної території..., яку потрібно окупувати військами і мати можливість відкрито протистояти державній владі, тому вони діють таємно", - заявляє вчений [4].

Позиції Б. Хоффмана в певній мірі оспорує Г. Пайпер, науковий співробітник Берлінського інформаційного центру трансатлантичної безпеки (BITS). Для нього, зокрема, дихотомія «звичайний кримінал і тероризм» вже не здається актуальною. Пайпер запевняє, що і тероризм і організована злочинність, є не що інше як близнюки. Терористам і кримінальним синдикатам потрібні фальшиві документи та зброя. Вони часто закупаються через злочинні мережі тих самих фінансистів і ті самі

політичні структури, якщо не постачаються спецслужбами. Терористам і злочинцям потрібні функціонуючі спецслужби, політичні контакти та корумповані політики для свого захисту. Тероризм, який спонсується державою, є найбільш загрозливим. Відповідно до девізу, що мій ворог - ворог мого друга, уряди підтримують терористичні групи за кордоном. Ця допомога варіюється від логістичного забезпечення до керівництва терористичними діями. Іноді найкращий спосіб здійснення національної зовнішньої політики - через іноземну групу. В крайньому випадку, спецслужби навіть створювали власні секретні армії, такі як колишня мережа «Гладіо» країн-членів НАТО. Досить спірною виглядає гіпотеза Пайпера про виникнення міжнародного тероризму. Згідно з якою цей процес почався в середині 1970-х років, коли спецслужби кількох західних країн за допомогою експертів і ЗМІ сформували громадську думку про контрольованих КДБ терористів на кшталт венесуельського «Карлоса» - Ілліча Раміреса Санчеса. Пайпер також говорить про те, що в сучасних умовах функціонує глобальний конгломерат міжнародного тероризму, фінансових імперій та секретних служб [5].

Для експертів із ФБР США міжнародний тероризм – це «насильницькі, злочинні дії, вчинені окремими особами і / або групами, які натхненні або пов'язані з визначеними іноземними терористичними організаціями або країнами ([діють] за підтримки держави). Щоб отримати уявлення про якість, що належать саме міжнародному тероризму, слід звернутися до підходів експертів ФБР до так званого «внутрішнього» тероризму, тобто насильницьких, злочинних дій, вчинених окремими особами і / або групами з метою досягнення ідеологічних цілей, що впливають із внутрішніх впливів, таких як політичні, релігійні, соціальні, расові чи екологічні [14]. Отже, виходячи з уявлень фахівців ФБР, міжнародний тероризм від внутрішнього відрізняється своїми зв'язками з іноземними терористичними організаціями, або державами. При цьому і ті

й інші можуть бути спонсорами терористичних угруповань. Проте у цій дефініції не визначена мета терористичних дій.

Навпаки, вже на перших сторінках колективної монографії під редакцією Возженікова А. В., виданої за участю Прикордонної служби ФСБ РФ, зазначається, що головним фінансовим та ідеологічним донором сучасного міжнародного тероризму є США, мета яких дестабілізувати ситуацію у життєво-важливих для Вашингтона регіонах світу, щоб зберегти власне домінування у міжнародних справах. На думку Возженікова та його колег, «у виробництві терору простежується особлива роль різних "незалежних" організацій і несистемних активістів. Сьогодні їх уособлюють з борцями проти реалізації теорій "золотого мільярда" [10, с. 4-6]. Тобто пропонується чергова геополітична схема, коли державна політика США та їх західних союзників є причиною, що фактично породжує міжнародний тероризм, а об'єктом зворотної реакції стають пересічні громадяни країн "золотого мільярда". У «відповідь» країни Заходу посилюють боротьбу з МТ і знову отримують теракти проти своїх громадян. Тобто державна влада «країн-агресорів» нібито не виконує основну функцію – захист інтересів власного соціуму, порушуючи водночас такий основоположний принцип державної політики як підзаконність дій виконавчої влади. При цьому читачу практично нав'язується висновок – Захід є системним ворогом «сили світу» – РФ, і не гребує використати проти неї навіть такий небезпечний інструмент яким є міжнародний тероризм.

Ще один російський дослідник Метелев С.Е. розглядає міжнародний тероризм - як особливий вид бойових дій, не регламентований жодними кордонами, звичаями і правилами ведення війни. Це тероризм, здійснюваний за підтримки іноземних держав або організацій і спрямований проти іноземних громадян, установ або держав [11, с. 41]. Мета подібної діяльності за Метелевим - порушити громадську безпеку і вплинути на прийняття рішення органом влади. Висновки Метелева нагадують

вищезазначені підходи ФБР. Запропонована автором мета МТ завдяки широкому охопленню підходить скоріш за все для використання у загальній дефініції тероризму. Водночас вона у черговий раз підтверджує нашу гіпотезу про те, що основні об'єкти атак МТ спрямовані проти сфери державної влади. І висвітлює головну причину подібного стану речей - міжнародні терористи намагаються вплинути саме на ті органи, що приймають рішення.

А. Картал, декан факультету політології та державного управління Бейкентського університету (Туреччина), звертає увагу на те, що уряди держав, що знаходилися у стані протиборства під час Холодної війни, періодично використовували у власних інтересах підконтрольні терористичні групи. Після закінчення цього періоду терористи становилися все сильнішими і некеруєними. У доповнення до традиційних методів вони почали використовувати новітні технології та можливості ЗМІ, щоб їх акції були помічені суспільством [1].

У даному випадку ми бачимо ще одну важливу причину виникнення МТ – спроби окремих урядів задіяти терористичні групи для дестабілізації ситуації у сусідніх країнах, що, наприклад, мало місце в 1970-і роки у сирійсько-турецьких відносинах, під час правління в Сирії Хафеза Асада, який використовував у власних цілях контакти місцевих курдів з підрозділами Робітничої Партії Курдистану (РКК), яка вважається офіційною Анкарою терористичним угрупованням. Зокрема, бойовики РКК після рейдів на територію Туреччини поверталися в Сирію на свої бази [9].

Визначення міжнародного тероризму, надане українським дослідником

В. Вакуличем також свідчить, що основними цілями терористів є політичні, які найчастіше реалізуються у сфері державного управління, і такий стан речей становить небезпеку для української державності: «міжнародний тероризм – це форма політичної боротьби, яку використовують різні

політичні партії, рухи, групи та інші організації, в основі діяльності яких лежить екстремізм і насилля для тиску на суб'єкти міжнародної діяльності з метою досягнення ними політичних цілей [3]. Вакулич також вдало поєднує ідею російського вченого А. Горбунова, згідно з якою «тероризм - суспільне явище, яке охоплює різноманітні вияви терористичної діяльності і є політичним злочином» [6, с. 53], доповнюючи її висновком про те, що родовим об'єктом цього явища є громадська безпека [2].

На основі вищевикладеного ми можемо побудувати робочу модель для аналізу світових подій через призму терористичних атак, об'єктом яких є сфера державного управління. Отже, ми вважаємо, що в цьому контексті сучасний міжнародний тероризм – це навмисне використання страху шляхом застосування насильства чи загрози насильства заради досягнення політичних змін локального або глобального рівня. Задля досягнення цієї мети здійснюється вплив на державну політику, щоб примусити прийняти вигідні терористам рішення. Поруч з цим безпосередніми об'єктами терористичного впливу можуть бути як самі державні органи, так і інші важливі інституції або об'єднання: етнічні, релігійні групи, цілі країни, національний уряд, політичні партії тощо. Політико-психологічний тиск може здійснюватися на громадську думку в цілому. Проте головна ціль прямого або опосередкованого впливу – це найчастіше державні органи, від яких залежить виконання тих чи інших дій силовими, політичними, фінансовими або іншими інститутами держави. Важливим атрибутом МТ є підтримка з боку закордонних держав або наднаціональних організацій. Міжнародний тероризм призначений для заміщення собою влади там, де вона недостатньо сильна. В умовах глобалізації МТ ефективно використовує маніпуляції в ЗМІ, і здійснює потужний інформаційно-психологічний вплив на цільові аудиторії.

Використовуючи вищезгадану модель ми можемо оцінювати як сучасний стан, так і загальні тенденції розвитку терористичних проявів.

Беручі до уваги той факт, що сьогодні суб'єкти МТ визначаються міжнародними організаціями та окремими країнами за власними критеріями, ми будемо спиратися на Зведений санкційний список Ради Безпеки ООН. Станом на 07.06.2020 до санкційного списку внесено 67 юридичних особи, що звинувачуються у здійсненні терористичної діяльності. З них 65 ісламістських організацій і 2 інших терористичних об'єднання. Це Угандійське націоналістичне паракристіянське повстанське угруповання The Lord's Resistance Army (Армія опору Господа) та націоналістичний рух 23 березня (М23), боротьбу якого в східних районах Демократичної Республіки Конго проти урядових військ підтримують сусідні країни [15].

Аналізуючи сучасний стан міжнародного тероризму, С. Маделик із Київського міжнародного університету, зазначає, що у ХХІ ст. міжнародний тероризм став невід'ємною частиною світових політичних та економічних процесів. Він перетворився на один із провідних чинників сучасних міжнародних відносин. Сьогодні простежується еволюція та вдосконалення як методів, так форм і структури терористичних організацій. Сучасний МТ характеризується широким розмахом, відсутністю чітко окреслених державних меж, існуванням доволі налагодженої координації міжнародних терористичних центрів та організацій, значною матеріальною підтримкою. Унаслідок глобального поширення ЗМІ та розвитку комунікацій МТ почав формувати міжнародну громадську думку через залякування цільових аудиторій через можливості ЗМІ. МТ став більш латентним, живучішим і стійкішим в умовах постійної боротьби, а самі терористи – значно мобільнішими. Теперішній міжнародний тероризм є вже не просто наслідком глобалізаційних процесів, а й дуже ефективним засобом для диктату своїх умов і досягнення політичних цілей спільнотами, які є порівняно «слабкими» з огляду на держави та міждержавні організації [9].

За оцінками експертів Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України, які містяться в аналітичній записці «Міжнародний тероризм: загрози для України» та корелюють у багатьох моментах з висновками дослідницької організації ГО «Український центр ісламознавства» [12, 374-379 с.], сучасний рівень загрози для України з боку міжнародних організацій ісламістів можна визначити як відносно низький. Такий стан речей пояснюється тим, що Україна не належить до групи країн, на території яких постійно перебувають лідери активно діючих терористичних організацій або розміщені їх осередки, і які входять до сфери «життєвоважливих» і стратегічних інтересів терористів як, наприклад, Афганістан, Ірак, Сирія, Лівія, Нігерія, Камерун, Ємен, Пакистан тощо. Поруч з цим України не має серед держав, що ведуть активну боротьбу з міжнародними терористичними організаціями. Це насамперед, США, Канада, Велика Британія, Франція, Туреччина, ФРН, Ізраїль та інші [13].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Розвиток сучасних подій свідчить про те, що сфера державного управління як і раніше залишатиметься одним із найважливіших об'єктів впливу з боку міжнародного тероризму. Цьому, зокрема, сприятиме спрямованість атак МТ проти центрів, що приймають рішення, з метою отримати різного роду політичні дивіденди. Збережеться тенденція із застосування МТ новітніх технологій та наукових розробок для розширення власної активності в кіберпросторі.

Лідери міжнародного тероризму продовжать використовувати для розповсюдження власної ідеології, контрабанди зброї та переміщення бойовиків міграційні процеси, викликані бойовими діями на Близькому Сході, Північній Африці та інших гарячих точках. Посилюватимуться контакти МТ і організованої злочинності. Найбільші терористичні загрози виходитимуть від рухів ісламістів, які намагатимуться створювати й розвивати власну інфраструктуру в різних регіонах світу з метою здійснення

в подальшому психологічного й політичного тиску на місцеві органи державної влади.

Україна як і раніше залишатиметься в пулі так званих «транзитних» країн, на території яких звичайно не ведуться бойові дії та не здійснюються терористичні акти. Такі країни в основному використовуються для транзиту радикальних ісламістів, в українському варіанті - з Близького Сходу в бік Євросоюзу, а також здійснюватиметься поступове розширення інфраструктури для подальшого використання для відпочинку та лікування ісламістських бойовиків, поранених в інших регіонах. У порівнянні з постійними терористичними атаками на Великому Близькому Сході та періодичними у «старих» країнах ЄС, подібна ситуація може показатися в цілому прийнятною для України. При цьому, однак, слід брати до уваги, що «транзитний» стан країни веде до серйозних репутаційних втрат, спотворюючи позитивний міжнародний імідж державної політики, що проводить офіційний Київ. Це особливо небезпечно з двох причин. По-перше, ускладнює євроінтеграційні перспективи України. По-друге, підвищення кількості радикальних ісламістів, що тимчасово перебувають на території України, поступово може перейти до нової якості – викликати збройні конфлікти між їх угрупованнями, а також з місцевими силовими органами.

Виходячи з вищевикладеного, вважається за доцільне здійснити подальші наукові розвідки на напрямку досліджень досвіду провідних мусульманських країн у сфері сек'юритизації ісламу, для удосконалення підходів державної політики України у цьому сегменті державної безпеки.

Література

1. Atahan Birol KARTAL. Uluslararası Terörizmin Değişen Yapısı ve Terör Örgütlerinin Sosyal Medyayı Kullanması: Suriye’de DAESH ve YPG Örneği. Güvenlik Stratejileri, Sayı. 2014. № 27. S. 39.

2. Вакулич В. Законодавство України і тероризм. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2010-2/doc/2/01.pdf>
3. Вакулич В. Світ перед викликами тероризму. Кіровоград: ВАТ «Кіровоградське видавництво», 2005. 267 с.
4. Peter Waldmann, Terrorismus Provokation der Macht, München. 1998. S. 11.
5. Gerhard Piper. Was ist Internationaler Terrorismus? URL: <https://bildungsserver.hamburg.de/internationaler-terrorismus/12323724/was-ist-te, internationaler-terrorismus/>
6. Горбунов А. С. К вопросу о классификации терроризма// Московский журнал международного права. 1993. № 1. С. 51-66.
Гурковський В. І., Колесник В. Т., Аулін О. А. Сучасні стратегічні комунікації України та Туреччини в контексті забезпечення національних інтересів України // Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека". 2020. №6. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2020-6-6106>
7. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
8. Маделик С.М. Історичні витоки та еволюція тероризму. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/58865/24-Madelyk.pdf?sequence=1>
9. Международный терроризм: борьба за геополитическое господство. М.: Российская академия государственной службы при Президенте РФ, 2005. 504 с.
10. Метелев С.Е. Современный терроризм и методы антитеррористической деятельности: Монография. Омск: 2008. 332 с.
11. Мусульманська спільнота України: інституціоналізація і розвиток / Під заг. ред. Ауліна О.А. Консоль, Вінниця, 2016. 400 с.

- 12.Резнікова О.О., Місюра А.О., Войтовський К.Є. Міжнародний тероризм: загрози для України // Аналітична записка. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-04/mizhnar_teror-17f29.pdf
- 13.Terrorism Definitions. URL: <https://www.fbi.gov/investigate/terrorism>
- 14.United Nations Security Council Consolidated List. URL: <https://scsanctions.un.org/fop/fop?xml=htdocs/resources/xml/en/consolidated.xml&xslt=htdocs/resources/xsl/en/consolidated.xsl>
- 15.Хоффман Брюс Терроризм - взгляд изнутри = Inside terrorism / Брюс Хоффман. М.: Ультра. Культура, 2003. 264 с.
- 16.Гурковський В.І. Аналіз стратегування безпекового середовища як пріоритетне завдання державного управління у сфері воєнної безпеки // Європейський вимір реформування публічного в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (22 листопада 2019 року) / за аг. ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. К.: МАУП, 2019. 97 с.

References

1. Atahan Birol KARTAL. Uluslararası Terörizmin Değişen Yapısı ve Terör Örgütlerinin Sosyal Medyayı Kullanması: Suriye’de DAESH ve YPG Örneği. Güvenlik Stratejileri, Sayı. 2014. № 27. S. 39.
2. Vakulych V. Zakonodavstvo Ukrainy i teroryzm. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2010-2/doc/2/01.pdf>
3. Vakulych V. Svit pered vyklykamy teroryzmu. Kirovohrad: VAT «Kirovohradske vydavnytstvo», 2005. 267 s.
4. Peter Waldmann, Terrorismus Provokation der Macht, München. 1998. S. 11.
5. Gerhard Piper. Was ist Internationaler Terrorismus? URL: <https://bildungsserver.hamburg.de/internationaler-terrorismus/12323724/was-ist-te, internationaler-terrorismus/>

6. Gorbunov A. S. K voprosu o klassifikatsii terrorizma // Moskovskiy zhurnal mezhdunarodnogo prava. 1993. # 1. S. 51-66.
7. Hurkovskiy V. I., Kolesnyk V. T., Aulin O. A. Cuchasni stratehichni komunikatsii Ukrainy ta Turechchyny v konteksti zabezpechennia natsionalnykh interesiv Ukrainy // Elektronne naukove vydannia "Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka". 2020. №6. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2020-6-6106>.
8. Zakon Ukrainy «Pro borotbu z teroryzmom» vid 20 bereznia 2003 roku № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
9. Madelyk C.M. Istorychni vytoky ta evoliutsiia teroryzmu. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/58865/24-Madelyk.pdf?sequence=1> Davutoğlu A. (2001) Stratejik Derinlik: Türkiye'nin Uluslararası Konumu, Küre Yayınları.
10. Mezhdunarodnyiy terrorizm: borba za geopoliticheskoe gosподstvo. M.: Rossiyskaya akademiya gosudarstvennoy sluzhby pri Prezidente RF, 2005. 504 s.
11. Metelev S.E. Sovremennyiy terrorizm i metody antiterroristicheskoy deyatel'nosti: Monografiya. Omsk: 2008. 332 s.
12. Musulmanska spilnota Ukrainy: instytutsionalizatsiia i rozvytok / Pid zah. red. Aulina O.A. Konsol, Vinnytsia, 2016. 400 s.
13. Reznikova O.O., Misiura A.O., Voitovskyi K.Ie. Mizhnarodnyi teroryzm: zahrozy dlia Ukrainy. Analychna zapyska. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-04/mizhnar_teror-17f29.pdf
14. Terrorism Definitions. URL: <https://www.fbi.gov/investigate/terrorism>
15. United Nations Security Council Consolidated List. URL: <https://scsanctions.un.org/fop/fop?xml=htdocs/resources/xml/en/consolidated.xml&xslt=htdocs/resources/xsl/en/consolidated.xsl>.
16. Hoffman Bryus H85 Terrorizm - vzglyad iznutri = Inside terrorism / Bryus Hoffman; [Per. s angl. E. Sazhina]. M.: Ultra. Kultura, 2003. 264 s.

17. Ghurkovskyj V.I. Analiz strateghuvannja bezpekovogho seredovyshha jak priorytetne zavdannja derzhavnogho upravlinnja u sferi vojennoj bezpeky // Jevropejskyj vymir reformuvannja publichnogho v Ukraini: materialy Mizhnarodnoj naukovo-praktychnoj konferenciji (22 lystopada 2019 r.) / za agh.red. O.I. Parkhomenko-Kucevil. K.: MAUP, 2019. 97 s.